

Попова Н.О.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,

м. Харків, Україна

e-mail: nataliapopova1971@gmail.com

Візуалізація як компонент підвищення мотивації навчання іноземної мови

У сучасному суспільстві відзначається постійне підвищення уваги до вивчення іноземної мови, що спричиняє зацікавленість педагогів у застосуванні різноманітних підходів у її викладанні. Актуальним є дослідження шляхів сприяння мотивованості студентів немовних ВНЗ вивчати іноземну мову. Одним із важливих аспектів дослідження є пошук ефективних засобів підвищення мотивації в процесі навчання англійської мови у немовному ВНЗ.

Сучасна методика вивчення іноземних мов вважає надважливим для ефективності в оволодінні нерідною мовою наявності у студентів мотивації її вивчати, базуючись на позитивному ставленні та цільовій налаштованості, що становить одну з головних дидактичних проблем (D.M. Brinton, R. Gardner, W. Lambert, G. Crookes, R. Schmidt, Н.О. Арістова, Н.М . Білан та ін.) [1, 4, 6, 7].

Не слід забувати, що одним із шляхів мотивування є наближення викладання до реальної дійсності, в якій існують студенти, а також урахування того, що інформація в сучасному світі є переважно аудіовізуальною. Нинішній медіа-світ оточує людину інформаційними, візуальними медіа, застосуванням численних технологічних та комунікаційних засобів.

У дослідженні мотивації навчання нерідної мови важливими є праці Р. Гарднера, В. Ламбера, Д. Бринтона та ін. [1, 2, 6, 7], які протягом тривалого часу вивчали сутність даної проблеми. Визначальними для вивчення іноземної мови дослідники вважають, крім розумових, психологічних і мовних здібностей, саме мотивацію та ставлення до навчання і до майбутньої професійної діяльності, що безпосередньо пов'язано з успіхом в отриманні навчальних результатів. Так, мотивацію розглядають як найважливіший чинник

для реалізації всіх змінних факторів, що впливають на процес вивчення іноземної мови [7].

Сучасні дослідники вважають основними критеріями успішності наявність позитивної мотивації, позитивних емоцій від навчання, стійких пізнавальних цілей, бажання вчитися, володіння алгоритмами отримання знань та можливостей їх практичного застосування [1, 2, 6].

Викладачі іноземної мови у немовних університетах вирішують завдання забезпечення достатньо високого рівня мотивації, створення певних психолого-педагогічних умов сприяння мотивуванню студентів вивчати іноземну мову з метою підвищення ефективності оволодіння іноземною мовою. Візуальні матеріали працюють як потужний інструмент, що дозволяє викладачеві наблизити вивчення мови до реального представлення світу іншої мови та мовців. Така презентація матеріалу сприяє усвідомленню студентами користі від знання іноземної мови, розширенню власних можливостей у застосуванні різних сучасних медіа для реальної комунікації, в тому числі і для вивчення іноземної мови (A.B. Vaguila, D.M. Brinton, R.N. Carney, J.R. Levin та ін.) [3-5].

До того ж «самокерована» самостійна робота (втім, реально спрямована викладачем), дає позитивні наслідки і дозволяє тренувати самостійність, самоорганізацію, креативність у межах навчальної діяльності, остаточною метою якої є підпорядкованість меті підготовки до майбутньої професійної діяльності.

Відбувається розвиток і застосування наявних мотиваційних механізмів, розширення мотиваційної бази студента для оволодіння іноземною мовою.

Ведення чатів (chat area), електронної дошки об'яв (e-board), блогів (blog) може бути з успіхом застосовано для вивчення іноземної мови. Блоги ведуть, постійно додаючи тексти та мультимедійну інформацію, яка відображується в порядку оновлення.

Чати мають бути відкриті для зареєстрованих користувачів із кола тих, хто вивчає іноземну мову в університеті і, відповідно, має спільні інтереси і потреби, що теж є ефективним засобом розширення простору спілкування

іноземною мовою в навчальних цілях для студентів. Такі види інтерактивного спілкування дозволяють студентам залишати коментарі, висловлюватися з приводу наданої інформації, використовувати онлайн відео- та аудіоматеріал, виконувати наведені завдання. Відеофайли використовують з метою підвищення ефективності засвоєння студентами навчального матеріалу, порівняно з читанням або прослуховуванням. Викладачі можуть постійно контролювати виконання завдань, створювати нові матеріали на розміщувати їх на сайті, тощо.

До методів активного навчання належить і застосування подкастингів (“podcasting – a program (as of music or talk) made available in digital format for automatic download over the Internet” [8]). При цьому застосовуються презентації відеопотоків, зазвичай у форматі MP3, в інтернеті, створені такими медіа, як CNN, BBC, NBC та ін.). Слід урахувати позитивне значення іншомовного середовища та опор, які створюються візуалізаційними засобами, дозволяючи не використовувати переклад (D.M. Brinton, R.N. Carney, J.R. Levin та ін.) [4, 5]. Проблема мотивації розглядається в літературі з позиції студента, який, як виявляється, робить найважливіший внесок у мотиваційний процес вивчення іноземної мови, в тому числі і за допомогою свого оточення [7]. Звичайно ж, важливим зовнішнім чинником у цьому процесі є і викладач.

Застосування візуалізації є корисним для створення позитивного ставлення до навчальної діяльності. Метод візуалізації навчального матеріалу передбачає використання інтернет-ресурсів в організації навчальної діяльності викладача. Аудіовізуальні засоби поліпшують запам'ятовування нової лексики, сприяють правильній вимові, тренуванню граматичних конструкцій в ситуаціях.

Також викладач іноземної мови може застосувати різноманітні прийоми та засоби, зокрема методику ‘teaching and learning with graphic organizers’, що передбачає такі техніки, як overview, concept mapping, mind mapping, webbing, outlining, plots and graphs та ін. Як відомо, подібні методики тренують конструювання та заповнення візуальних карт або діаграм. Така діяльність

дозволяє розвивати мислення, сприяючи його графічній організації іноземною мовою. Застосування подібних підходів вважають однією з найефективніших візуалізаційних навчальних стратегій для студентів. Це також стимулює зацікавленість та краще засвоєння змісту навчального предмету.

Отже, візуалізація є важливим компонентом, який стимулює мотивацію студентів до вивчення іноземної мови, підвищує зацікавленість у результатах і ефективність навчання.

Література:

1. Арістова Н.О. Формування мотивації вивчення іноземної мови у студентів вищих нелінгвістичних навчальних закладів. // Автореф. дис. канд. пед. н. – К., 2008. – 20 с.

2. Білан Н. М. Основні джерела мотивації у навчанні іноземної мови // XIV Міжнародна наукова інтернет-конференція «Сучасний соціокультурний простір 2017» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://intkonf.org/bilan-n-m-osnovni-dzherela-motivatsiyi-u-navchanni-inozemnoyi-movi/>

3. Baguila A.B. Modern education: audio-visual aids. – New Delhi: Anmol Publications, 2005. – 413 p.

4. Brinton D.M. The use of media in language teaching // Celce-Murcia M. (ed.) Teaching English as a second or foreign language. 3rd ed. – Boston: Heinle and Heinle, 2001. – P. 459-475.

5. Carney R.N., Levin J.R. Pictorial illustrations still improve students' learning from text // Educational psychology review. – 2002. – Vol. 14, № 1. – P. 5-26.

6. Crookes G., Schmidt R. Motivation: reopening the research agenda // Language learning. – 1991. – № 41. – P. 469–512.

7. Gardner R., Lambert W. Motivational variables in second language acquisition // Canadian journal of psychology. – 1959. – Vol. 13. – P. 266-272.

8. Podcasting // Merriam-Webster dictionary online // <https://www.merriam-webster.com/dictionary/podcasting>